

BORROKA FEMINISTA

Emakumeen Espetxe Martxa Feministak «berariazko errepresioa» salatuko du

 FEMINISMOA / Xabier Izaga Gonzalez

Erakunde gaztea dela esan liteke. Hamabost urte beteko ditu apirilean. Hala ere, aurrekari ugariren eta oro har euskal feminismoaren borroka luzearen esperientzia biltzen du Euskal Herriko Bilgune Feministak bere baitan. Beraz, 2017 ospakizun urtea dute, baina, batez ere, lan urtea, beren konpromisoa berresteko eta Euskal Herriaren burujabetza feministarantzko bidean sakontzeko. Dagoeneko hainbat ekimen aurreikusi dituzte aurtengorako, eta horietan lehena, gaur bertan izango den Espetxe Martxa Feminista.

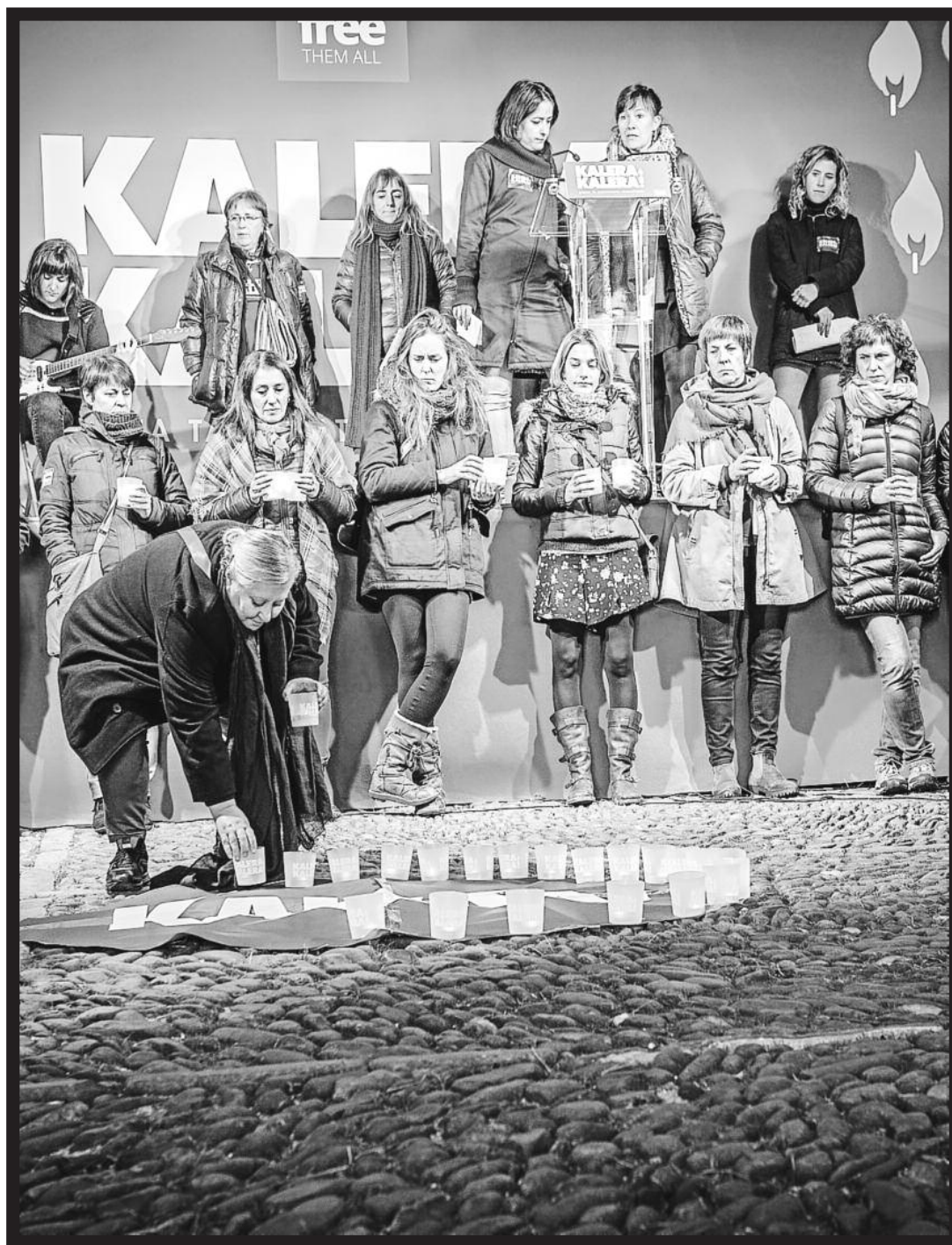
Bilgune Feministaren erronka nagusietakoa gatazkaren konponbidean ikuspegi feminista txertatzea da. Sakabana-keta salatu eta preso eta iheslari denak etxeratzea eskatzen du, eta giltzapean dauden emakumeen egoeran jarri dute beren jardunaren fokua, egotera hori berezia den aldetik. Beresia eta, zenbait kasutan, oso larria. Hori gainditzea funtsezkotzat jotzen du gatazkaren konponbiderako. Euskal emakume presoek pairatzen duten zigorraren gaineko zigorra espezifikoa dela kontuan izanda, espetxe martxan emakumeek soilik parte hartuko dute, emakume izateagatik zigor erantsia jasaten dutenen identitate kolektiboa indartzeko asmoz.

Euskal emakume presoek ezarritako «berariazko errepresioa» zorrotz aztertzen du Itziar Moreno euskal preso politikoak «Borroka feminista kartzelan» artikuluan (GARA, 2017-01-13). Beraz, eta presoan auzia eta oro har gatazkaren ondorioak konponbidean jartzea gizarte osoaren arazoa eta ardura direla argi izanda ere, martxaren helburuak «emakume presoek jasaten duten zapalkuntza anitza salatzea eta espetxeen izaera patriarkala jopuntuan jartzea» dira.

«LIBRE EZIN, ASKE GARA»

Gaurko martxa Valladolideko espetxera abiatuko da «Libre ezin, aske gara. Indar bat dabil hor»

Euskal Herriko Bilgune Feministak bere hamabosgarren urteurrena ospatuko du aurten, baina ospakizunak ez dio lanerako gogorik kenduko. Aitzitik, Urteurrena bere konpromisoa berresteko baliatuko du. Aurreikusita dituen ekimenetako bat gaur bertan egingo du: Valladolideko espetxera doan Emakumeen Espetxe Martxa Feminista.

goiburuaren pean. Kartzela horretan Nahikari Otaegi donostiarra da euskal emakume preso politiko bakarra, eta hori ere bada hara joateko motiboa, bera bezala zenbait kartzelatan bakartuta dauden hamabi lagunuen egoera salatzeko. Hori bai, «emakume preso politiko guztiak eta beraien senideak barnebiltzen dituen dinamika bat» abiatu dute. Horrez gainera, garrantzitsua dela uste dute kartzela Euskal Herriko urrunegi ez egotea, ekimen jendetsua izatea espero baitute eta parte hartzea errazteko egun berean joan eta itzultzeko martxa egitea erabaki baitute, zuzen erabaki ere, dirudienez, espero ez zuten harrera izan baitu gaurko hitzorduak. Ekimenerako sortu dituzten kamisetak helarazi dizkiete emakume presoek, baita haien senideei ere, bisitetara jantzita eraman ditzaten. Martxara doazen lagunek ere soinean eramango dituzte. Eta 14:15ean, Izar Mendigurenek ekimen horretarako espresuki egin duen bertsoa abestuko dute.

Martxaren goiburua eta irudia sortzeko Ekhi Eizagirre euskal preso politiko eta Bilgune Feministako kideak egingako olerkiak eta eskultura bat erabili dituzte. Hona olerkietako baten zati bat kartzelako errepresioaz eta euskal feministen jarreraz:

*Maiz esaten da, espetxean,
"emakume" izendatu
gaituztenok
bi aldiz gauzkatela preso
Bi aldiz epaitzen gaituztela
eta hamaika erataraz zapaldu.
Egia da.
Baina gu, zapaltzen gaituzten
bakoitzean
berriro altxatzen gara,
elkar eusten dugu
elkar zaintzen eta maitatzen.
Eta horregatik irauten dugu
tinko eta zutik
eskulturako ukabila bezala.*

HAMABOST URTE ETA GEHIAGO

Euskal Herriko Bilgune Feministak, esan bezala, badu zer ospatua eta ospatu egingo du, baina ez du bertan goxo egin nahi, eta urteurren hau bere konpromisoa berresteko baliatuko du. Izan ere, urte hasierak erakutsi du ez

dagoela atsedean hartzerik, are gutxiago beste aldera begiratzerik. Eguneroko erasoak, gutxi balira bezala, nahikoa larriak ez balira bezala, Blanca Marquesen, Sara Majarenas euskal preso politikoaren alaba Izarren eta beste hainbaten kasuek indarkeria matxistak ez duela mugarik erakusten dute.

Duela hamabost urte hainbat esparrutako emakume ugari egin zuten hausnarketatik sortu zen Bilgune Feminista, borroka feminista sendotzeko, lan egiteko modu berriak asmatzeko eta «sareak josteko». Konpromiso politikoa eta aliantzak oinarri, sistema patriarkalaren ankerkeria agerian jarri eta «berdintasun politika, diskurtso eta praktika faltsuei aurre egitea» izan dituzte jardunbide nagusiak.

Hartara, 2002an xedatu zuten plan estrategikoa ardatz, Euskal Herriaren egoera sozial, ekonomiko eta politikoan eragin izan dute, etengabeko eguneraketa eta egokitzapenak eginez. 2014ko abenduan, Ondarroako VI. Topaketa Feministetan transizio feministaren oinarriak adostu eta hiru erronka nagusi zehaztu zituzten: «Euskal Herriaren burujabetza feministaren gaineko eztabaida soziala sustatzea, ondo bizitzearen kontzeptualizazioan eta praktikan sakontzea –pobrezia eta prekarizateari aurre egiteko ekinbi-

Goian, Espetxe Martxa Feministaren kartela; eskuinean, Emakume Abertzaleon VI. Topaketa Feministak. Behean, Kalera Kalera ekimenean parte hartu zuten emakume preso ohiak, kartzelan dauden emakumeen askatasuna aldarrikatzen.

Aritz Loiola eta Gorka Rubio
ARGAZKI PRESS

deak ahaztu gabe– eta burujabetza feminista lortzeko lidergo indartsu bat ehuntzea».

Fleury Merogisko presondegitik bidalitako idatzian, honela laburbiltzen du Itziar Morenok Bilgune Feministaren ibilbidea: «Hiru bosturteko hauetan euskal feminismoak orratz txikiz jositako urratsez nahiz aizkorakada ausartez egin du bere bidea, auzo-herrietatik Euskal Herrira eta handik mundura salto egin; gaur egun, sistema heterokapitalistaren kontrako borrokan, abangoardia errebeldearen ikur izateraino».

BOTERETZE FEMINISTA

Aurten, inflexio puntutzat jotzen dituzten Emakume Abertzaleen VII. Topaketa Feministak egingo dituzte, maiatzaren 6an, boteretze feminista gai nagusi izango dutenak. Baina eki-

men gehiago ere egingo dituzte. Bilguneko komunikazio ardura-dun Iratik dioenez, gai guztiak egun batean lantzeko gehiegizkoak zirela ikusi zuten; beraz, ekimenak banatzea erabaki zuten eta, dagoeneko aurreikusita dituzte, besteak beste, Ekonomia Feminista foroa eta Erakundetze Feministaren inguruko mintegia ere.

Momentu honetan feminismoa loraldian dagoela dio Iratik, «eta ez da Bilgunearen kontua bakarrik, jakina». Zapalkuntza patriarkala integrala dela dio: lan arloan, emakumeen soldatak txikiagoak eta lan baldintza eskasagoak baitira, eta enplegu desberdintasuna ez ezik lan ordaindua eta ordaindu gabekoaren arteko aldea ere emakumearen kalterako da; etxean; espetxean, eta esparru guztietan. Horrenbestez, erantzuna ere

integrala izan behar duela dio. Horrela nabaritu omen zuten ikuspuntu eta borroka feministak arlo guztietara zabaldu beharra, eta azken urteotan ikusita koaren arabera, ukaezina da ikuspuntu feminista gizartean hedatzen ari dela. Erasoan aurrean izaten diren erantzun gero eta ugari eta jendetsuagoak ere hala erakusten dute.

Urte hasierak ekarri dituen Blanca Marquesen hilketa eta Izarren egoerak ez diote poz horri tarte handirik uzten, ordea. «Kolpe handia izan da», dio Iratik, «baina hain zuzen horregatik jarraitzen dugu, hausnartzen, erantzun metodoak pentsatzen... Prozesua luzea da, eta, erasoak etengabeak direnez, zailagoa, motelagoa da hausnarketa eta plangintza lana, egoerak etengabeko erantzuna eskatzen baitu». Baita gizarteko arlo guztien inplikazioa ere. Oso garrantzitsua begitantzen zaio Iratiri prentsaren papera, eta oso argi du zein ez litzatekeen izan behar. Azkenaldion, esate baterako, Bilboko erasoan aurrean, hedabide asko burundangaren erabileran zentratu omen dira, oso diskurtso morbosoa erakutsiz. Eta, gainera, askotan «ez dute mugimendu feminista aintzat hartzen».

Hamabost urteko lana atzean, jarraitzeko gogoia, eta beharra, aurreko erronkei eusteko.

Ekimenerako sortu dituzten kamisetak helarazi dizkiete emakume presoiei, baita haien senideei ere, bisitetan jantzi ditzaten. Martxara doazen lagunek ere soinean eramango dituzte

«Prozesua luzea da, eta, erasoak etengabeak direnez, zailagoa, motelagoa da hausnarketa eta plangintza lana, egoerak etengabeko erantzuna eskatzen baitu», dio Bilguneako kide Iratik